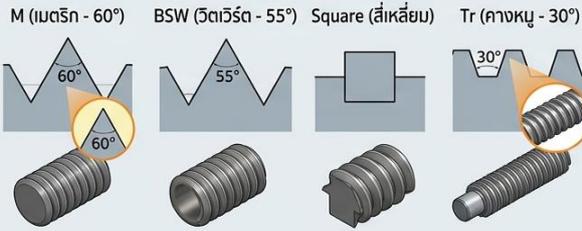
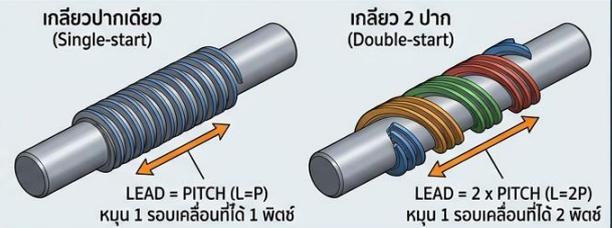

WORKSHOP GUIDES: SCREW THREADS

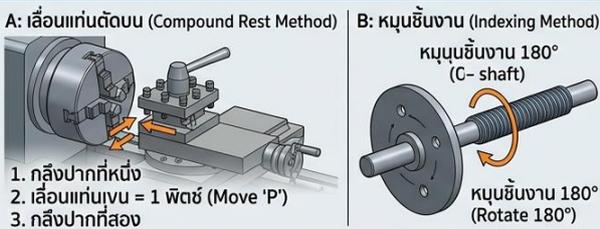
SECTION 1: ประเภทของเกลียว (TYPES OF THREADS)

SECTION 2: เกลียวปากเดียว และ เกลียวหลายปาก (SINGLE-START VS. MULTI-START THREADS)

SECTION 3: วิธีการกลึงเกลียว 2 ปาก (DOUBLE-START THREADING)

SECTION 4: การตรวจสอบเกลียว (THREAD INSPECTION)

ส่วนที่ 1: ประเภทของเกลียว (TYPES OF THREADS)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 1 (บนซ้าย)
- พวกเขาจะเห็นหน้าตัด (Profile) ของเกลียวชนิดต่างๆ ครูเน้นย้ำ "มุมยอดเกลียว" ไว้อย่างชัดเจน (เช่น เกลียวเมตริก M 60°, เกลียวบริติชวีท BSW 55°, เกลียวคางหมู Tr 30°)
- **ความรู้พื้นฐาน:** การจำมุมเหล่านี้สำคัญมากนะ! เวลาไป ลับมีดกลึง ต้องเลือกใช้ Center Gauge ให้ถูกอัน เพื่อให้ได้มุมเกลียวที่ถูกต้องครับ

ส่วนที่ 2: เกลียวปากเดียว และ เกลียวหลายปาก (SINGLE-START VS. MULTI-START THREADS)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 2 (บนขวา)
- ครูออกแบบภาพนี้มาเพื่อแก้ปัญหาเรื่องการแยกไม่ออกระหว่าง ** Pitch (P)** และ Lead (L)
- ดูตัวอย่างเกลียวปากเดียว ($L = P$) และเกลียว 2 ปาก ($L = 2P$) ครูใช้สีแยกให้เห็นชัดเจนว่า เกลียวหลายปากจะมีร่องเกลียวหลายเส้นพันคู่กันไป และเมื่อหมุนครบ 1 รอบ จะเคลื่อนที่ได้ระยะทางเป็นหลายเท่าของพิตช์ครับ

ส่วนที่ 3: วิธีการกลึงเกลียว 2 ปาก (DOUBLE-START THREADING)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 3 (ล่างซ้าย)
- นี่คือนขั้นตอนปฏิบัติหน้าเครื่อง สรุป 2 วิธีที่ใช้จริงมาให้:
  - **วิธี A:** "เลื่อนแท่นตัดบน (Compound Rest Method)" – มีลำดับขั้นตอน 1, 2, 3 และระบุจุดที่ต้องเลื่อนระยะ 1 พิตช์
  - **วิธี B:** "หมุนชิ้นงาน (Indexing Method)" – แสดงภาพการหมุนชิ้นงานไป 180 องศา ก่อนกลึงปากที่สอง

ส่วนที่ 4: การตรวจสอบเกลียว (THREAD INSPECTION)

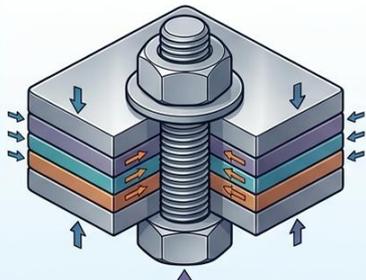
- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 4 (ล่างขวา)
- รวบรวมเครื่องมือวัดที่นักเรียนต้องใช้จริงในห้องปฏิบัติการ:
  - การใช้ **เกจวัดเกลียว (Screw Pitch Gauge)** ตรวจสอบระยะพิตช์
  - การใช้ **เกจวงแหวน/ปลั๊กเกจ (Ring/Plug Gauge)** ตรวจสอบ Go/No-Go
  - และไดอะแกรมการใช้ **เส้นลวด 3 เส้น (Three-wire method)** ร่วมกับไมโครมิเตอร์ ซึ่งเป็นวิธีที่แม่นยำที่สุดในการหาเส้นผ่านศูนย์กลางพิตช์ครับ

ประโยชน์ของเกลียว (BENEFITS OF SCREW THREADS)

1. ใช้ในการจับยึด (Fastening)

1. FASTENING & JOINING

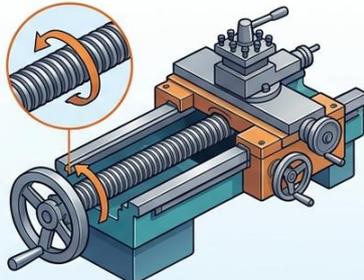

ยึดชิ้นส่วนเข้าด้วยกันอย่างแน่นหนา
เช่น โบลต์ น๊อต สกรู
Securely join parts together,
e.g., bolts, nuts, screws

2. ใช้ในการส่งกำลัง (Power Transmission)

2. POWER TRANSMISSION

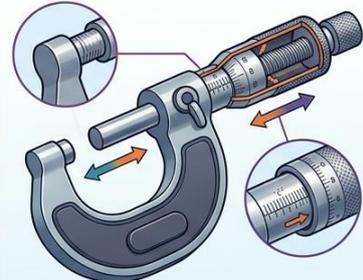

เปลี่ยนการหมุนเป็นการเคลื่อนที่เชิงเส้น
เช่น เฟล่านำเครื่องกลึง
Convert rotation to linear motion,
e.g., lathe lead screw

3. ใช้ในการปรับตั้ง/วัด (Adjustment & Measurement)

3. ADJUSTMENT & MEASUREMENT

ปรับตำแหน่งหรือวัดขนาดอย่างละเอียด
เช่น เกลียวไมโครมิเตอร์
Fine-tune position or precise measurement,
e.g., micro-meter thread

ส่วนที่ 1: ใช้ในการจับยึด (FASTENING)

- **คำอธิบาย:** (ซ้ายสุด) ครูใช้ภาพตัวอย่างของ **โบลต์ (Bolt)**, **น๊อต (Nut)**, และ **สกรู** ยึดชิ้นส่วนโลหะหลายชั้นเข้าด้วยกันอย่างแน่นหนา มีลูกศรแสดงทิศทางของแรงบีบ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักที่เราเห็นกันบ่อยที่สุดในงานช่างครับ

ส่วนที่ 2: ใช้ในการส่งกำลัง (POWER TRANSMISSION)

- **คำอธิบาย:** (กลาง) ส่วนนี้ครูใช้ภาพ **เฟล่านำเครื่องกลึง (Lead Screw)** มาเป็นตัวอย่าง ครูทำภาพขยายภายในให้เห็นว่าเกลียวสี่เหลี่ยมหรือเกลียวคางหมูหมุนไป แล้วเปลี่ยนการหมุนนั้นเป็นการเคลื่อนที่เชิงเส้นเพื่อเลื่อนชุดแท่นตัด (Carriage) ไปตามแกน มีลูกศรแสดงทิศทางการเปลี่ยนกำลังอย่างชัดเจนครับ

ส่วนที่ 3: ใช้ในการปรับตั้ง/วัด (ADJUSTMENT & MEASUREMENT)

- **คำอธิบาย:** (ขวาสุด) ส่วนนี้สำคัญมากสำหรับการวัดละเอียด! ครูใช้ภาพ **ไมโครมิเตอร์ (Micrometer)** โดยทำภาพตัดภายในให้เห็น **เกลียวใน (Internal Thread)** ครูไฮไลต์ระยะพิตช์ที่ละเอียดมากๆ ของเกลียวไมโครมิเตอร์ ซึ่งทำให้เราปรับตั้งระยะวัดได้แม่นยำในระดับไมครอนครับ

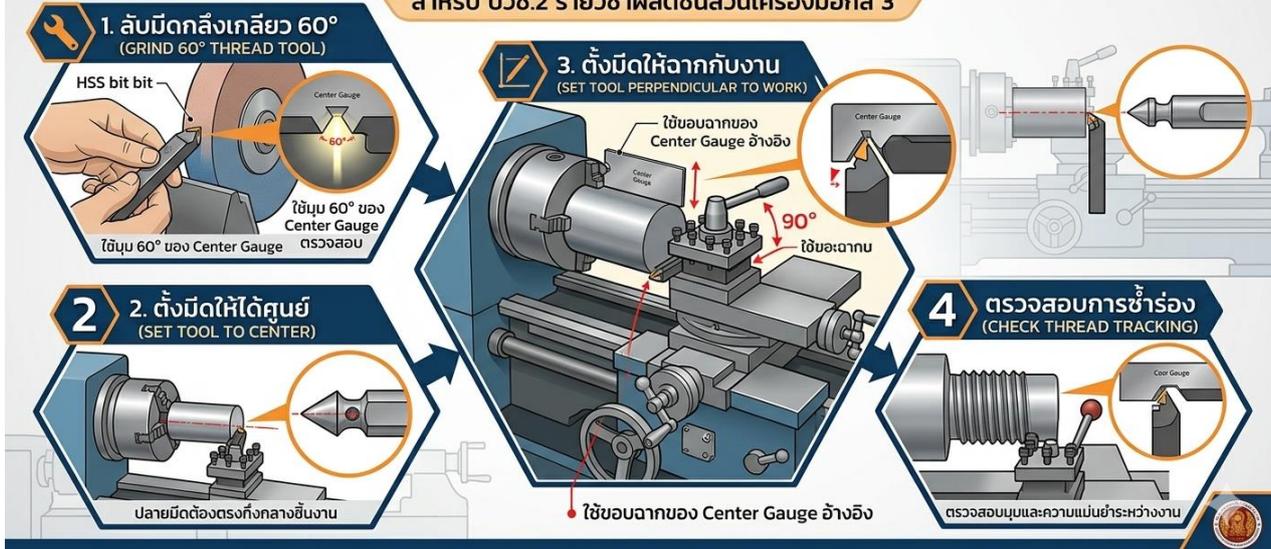
คู่มือปฏิบัติงาน: การใช้ CENTER GAUGE ในงานกลึงเกลียว

(WORKSHOP GUIDE: USING A CENTER GAUGE FOR THREADING)

กรมอาชีวศึกษา
Faculty of Engineering

สำหรับ ปวช.2 รายวิชาผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือกล 3

ขั้นตอนที่ 1: ลับมีดกลึงเกลียว 60° (GRIND 60° THREAD TOOL)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 1 (บนซ้าย)
- **คำอธิบาย:** ขั้นตอนแรกสุด เราต้องลับมีดกลึงให้ได้มุมที่ถูกต้องก่อน สำหรับเกลียวเมตริกมุมรวมยอดเกลียวคือ 60 องศา
- **วิธีการใช้ Center Gauge:** นักเรียนต้องใช้ "มุม 60°" ของ Center Gauge (ครูไฮไลท์ไว้ในวงกลม) เป็นเกณฑ์มาตรฐาน โดยส่องดูให้ปลายมีดที่ลับแล้วพอดีกับร่องเกลียวโดย "ไม่มีแสงลอดผ่าน" ถ้ายังมีแสงลอดแสดงว่ามุมมีดยังไม่ได้ ต้องลับเพิ่มครับ

ขั้นตอนที่ 2: ตั้งมีดให้ได้ศูนย์ (SET TOOL TO CENTER)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 2 (ล่างซ้าย)
- **คำอธิบาย:** สาเหตุหลักที่ทำให้เกลียวเอียงหรือมีดเย็น (Chatter) คือตั้งมีดสูงหรือต่ำกว่ากึ่งกลางของชิ้นงาน
- **วิธีการใช้ Center Gauge:** ครูใช้ภาพ Center Gauge ชนิดพิเศษ ที่มีพีเจอร์ Point-on-Center มาให้ดู วิธีการคือวาง Center Gauge บนชิ้นงาน แล้วปรับความสูงของมีดจนกระทั่งปลายมีดตรงเป๊ะกับจุดกึ่งกลางของ Center Gauge (ครูทำ callout ขยายให้เห็นจุดกึ่งกลางชัดเจน) เทคนิคนี้จะช่วยให้ปลายมีดอยู่บนเส้นกึ่งกลางของชิ้นงานพอดีครับ

ขั้นตอนที่ 3: ตั้งมิดให้ฉากกับงาน (SET TOOL PERPENDICULAR TO WORK)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 3 (กลาง)
- **คำอธิบาย:** นี่คือหน้าที่หลักและสำคัญที่สุดของ Center Gauge! เราต้องตั้งมิดให้ฉากกับแกนชิ้นงานเป๊ะๆ
- **วิธีการใช้ Center Gauge:** ครูทำภาพขยายของ lathe carriage และ tool post มาให้ดู:
  1. กระจกขอบฉากของ Center Gauge ให้ "แนบสนิท" กับผิวทรงกระบอกของชิ้นงาน
  2. หมุน Compound Rest ปรับมุมของมิดจนกระทั่งมุม 60° ของ Center Gauge "พิตพอดี" เหนือปลายมิด (ดูภาพ callout เล็กๆ จะเห็นร่อง V-notch คร่อมมิด)
  3. เมื่อพิตพอดีแล้ว (ไม่มีแสงลอด) ให้ล็อก Tool Post ให้แน่น ครูทำลูกศรสีแดงแสดง reference ของมุม **90 องศา** ไว้ให้เห็นชัดเจนครับ

ขั้นตอนที่ 4: ตรวจสอบการขั้วร่อง (CHECK THREAD TRACKING)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 4 (ล่างขวา)
- **คำอธิบาย:** ในระหว่างการกลึงหลายรอบ เราต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าเครื่องเดินมิดขั้วร่องเดิมได้อย่างแม่นยำ
- **วิธีการใช้ Center Gauge:** หลังจากกลึงไป 1-2 ครั้ง ครูแนะนำให้นำ Center Gauge มาลอง "สอดเข้าในร่องเกลียว" ดูครับ ถ้า Center Gauge เข้าได้พอดีในมุม 60° องศา แสดงว่ามุมเกลียวและความแม่นยำในการขั้วร่องถูกต้องแล้ว ถ้าเข้าไม่ได้แสดงว่ามีปัญหาที่ระยะ Lead หรือการตั้งเครื่อง ต้องตรวจสอบใหม่ครับ

3 วิธีหลักในการกลึงเกลียวด้วยมีดกลึง (3 PRIMARY SINGLE-POINT THREADING IN-FEED METHODS)

การตั้งเครื่องร่วมกัน
(SHARED LATHE SETUP)

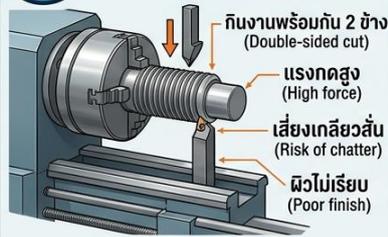
1. ลับมีด 60° & ตั้งฉาก
Grind 60° Tool & Set Square

2. ตั้ง LEAD = PITCH

วิธีที่ 1: การป้อนตรง (RADIAL IN-FEED)

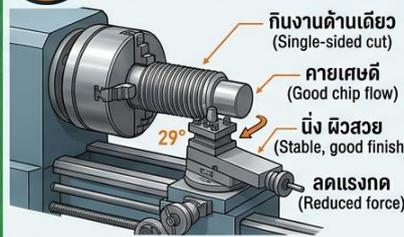

ข้อดี: ตั้งง่าย
(Pros: Easy setup)

ข้อเสีย: แรงต้านเยอะ
(Cons: High resistance)

Ideal for เกลียวละเอียด
(Fine thread)

วิธีที่ 2: การเอียงป้อน (FLANK IN-FEED / 29° METHOD)

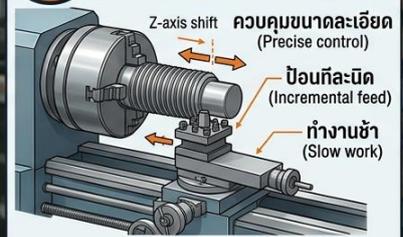

ข้อดี: ผิวสวย ลดการสั่น
(Pros: Good finish, less chatter)

ข้อเสีย: ตั้งเครื่องนานขึ้น
(Cons: Longer setup)

Ideal for เกลียวทั่วไป/หยาบ
(General/Coarse thread) แนะนำโดยครู
(TEACHER RECOMMENDED)

วิธีที่ 3: การป้อนสลับข้าง (ZIG-ZAG IN-FEED)

ข้อดี: ผิวเรียบสุดๆ
(Pros: Best finish)

ข้อเสีย: ช้าและใช้สมาธิสูง
(Cons: Slow and high focus)

Ideal for เกลียวหยาบมาก
(Very coarse thread)

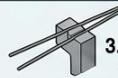
การตรวจสอบผลลัพธ์
(RESULT INSPECTION)

1. เกียงเกลียว
(Screw Pitch Gauge)

2. ใช้กวงแหวน
(Ring Gauge)

3. วิธีเส้นลวด 3 เส้น
(Three-wire method)

วิธีที่ 1: การป้อนมีดตรง (Radial In-feed / Standard In-feed)

- คำอธิบาย: เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและเป็นมาตรฐานครับ คือเราตั้งมีดให้ฉากกับงาน แล้วป้อนมีดลงไปตรงๆ ในทิศทางรัศมี จนได้ความลึกที่ต้องการครับ
- ข้อดี: ตั้งเครื่องง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสำหรับมือใหม่
- ข้อเสีย: มีดจะกินงานทั้งสองข้างพร้อมกัน ทำให้เกิดแรงต้านและแรงกดสูง เกลียวมีโอกาสสั่น (Chatter) และผิวไม่เรียบ มักใช้ไม่ได้ดีกับเกลียวที่มีพิตซ์หยาบๆ

วิธีที่ 2: การเอียงป้อน (Flank In-feed / Compound Rest Method)

- อ้างอิงภาพ: SECTION 2 (ในภาพ image_11.png - ครูทำวงกลมขยายแสดงการตั้งมุม 29 องศาไว้ให้ดูครับ)
- คำอธิบาย: วิธีนี้ครูจะให้พวกเราเอียงแท่นตัดบน (Compound Rest) ไปที่มุมประมาณ 29 องศา (ครูทำ callout ขยายแสดงมุม 29° ไว้ให้ดูในภาพ) เพื่อให้มีดกินงานด้านเดียวเป็นหลักครับ
- ข้อดี: ลดแรงตัดและแรงกดลงอย่างมาก เกลียวจะไม่ค่อยสั่น ผิวเรียบเนียน และคายเศษได้ดี ครูแนะนำวิธีนี้มากที่สุดสำหรับการกลึงเกลียวทั่วไปครับ
- ข้อเสีย: ตั้งเครื่องนานกว่านิดหน่อย

ขั้นตอนที่ 3: ลงมือกลึงปากแรก (First Cut & Tracking Check)

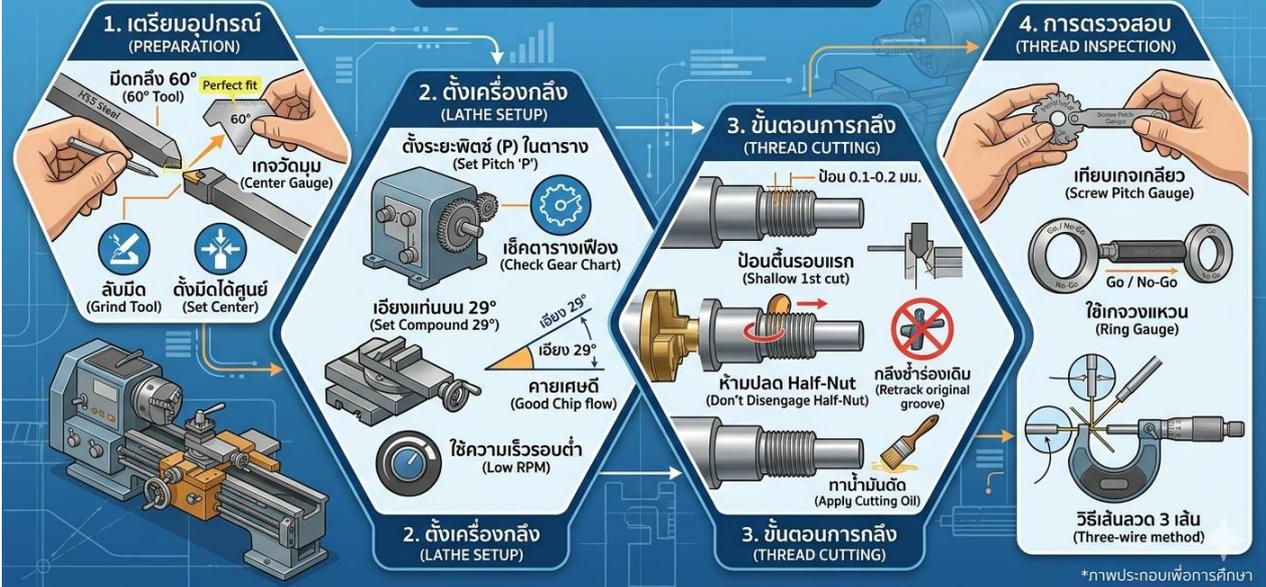
- **ห้ามปลด Half-Nut!:** นี่คือนิยามของคำสำหรับเครื่องกลึงระบบนี้ว่าจะกลึงเกลียวเมตริก! ครูจะบอกให้พวกเรา "ห้ามปลดคั่นโยกเกลียว (Half-Nut Handle) เด็ดขาด" จนกว่าเกลียวจะเสร็จ วิธีนี้จะทำให้เราลึงซ้ำร่องเดิมได้เป๊ะๆ ครับ
- **รอบแรกป้อนต้น:** ครูจะให้ป้อนมีดลงไปลึกแค่ 0.1-0.2 มม. เพื่อทำร่องจางๆ รอบแรกครับ
- **ใช้ระยะพิตช์:** กันที่กึ่งกลึงรอบแรกเสร็จ ครูจะให้หน้า "เกจวัดพิตช์ (Screw Pitch Gauge)" มาลองเทียบดูก่อนว่าระยะห่างของร่องตรงตามที่เรที่ตั้งเครื่องไว้หรือไม่ ถ้าตรงถึงจะกลึงต่อครับ

ขั้นตอนที่ 4: กลึงจนได้ขนาด (Finishing to Size)

- **ป้อนมีดทีละน้อย:** รอบหลังๆ ครูจะให้ป้อนมีดลงไปทีละ 0.05-0.1 มม. จนกว่าจะได้ความลึกที่ต้องการ (โดยดูจากค่า OD ของเกลียวมาตรฐาน)
- **ใช้หล่อลื่น:** ก่อนกลึงแต่ละรอบ ครูจะให้ทาน้ำมันหมูผสมกำมะถันหรือน้ำมันตัดเกลียว เพื่อให้ผิวเกลียวเรียบเนียนและยืดอายุมีดครับ
- **รอบสุดท้าย (Spring Cut):** เมื่อกลึงได้ขนาดแล้ว ครูจะให้เดินมีดซ้ำที่ระยะความลึกเดิมอีก 1-2 ครั้ง โดยไม่ต้องป้อนมีดเพิ่ม เพื่อเก็บรายละเอียดผิวครับ

คู่มือปฏิบัติงาน: ขั้นตอนการกลึงเกลียว (THREADING WORKSHOP GUIDE)

สำหรับวิชาชีพผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือกล (Machine Tool Production)

ขั้นตอนที่ 1: เตรียมอาวุธ (Tooling & Setup)

- **ลับมีดให้ได้มุม 60°:** ควรจะเริ่มต้นด้วยการให้พวกเราใช้มีดกลึง High-Speed Steel (HSS) และ "Center Gauge" ลับมุมมีดให้ได้ 60 องศาเป๊ะๆ ควรจะให้ตรวจสอบโดยการส่องดูไม่ให้มีแสงลอดผ่านมุม 60 องศาของเกจครับ
- **ตั้งมีดให้ฉากและได้ศูนย์:** นี่คือนาทีที่มือใหม่ผิดพลาดมากที่สุด! ควรจะให้วาง Center Gauge ทาบผิวงานแล้วปรับมีดจนกระทั่งมุมมีด "พิตพอดี" เหนือปากเกจ (ดังภาพ [image_7.png](#)) และต้องให้ปลายมีดอยู่ตรงกึ่งกลางชิ้นงาน (Central) พอดีครับ

ขั้นตอนที่ 2: ตั้งเครื่องกลึง (Machine Setup)

- **ตั้งระยะพิตช์ (Pitch):** เกลียวเมตริกที่เราจะกลึง ควรจะบอกระยะพิตช์มาให้ (เช่น P=2 มม.) แล้วพาพวกเราไปดู "ตารางเฟืองกลึงเกลียว" ข้างเครื่องกลึง เพื่อสอนวิธีการตั้งคานโยก (Gearbox) ให้ได้ระยะ 2.0 มม. ครับ
- **ใช้ความเร็วรอบต่ำ:** สำหรับมือใหม่ ครูแนะนำให้ใช้ความเร็วรอบ (RPM) ต่ำสุดที่เครื่องกลึงมีครับ (เช่น 100-200 รอบ/นาที) เพื่อให้เรามีเวลาคิดและควบคุมเครื่องกันในช่วงการตัดครับ

ส่วนที่ 2: วิธีปฏิบัติ A - เลื่อนแท่นตัดบน (COMPOUND REST INDEXING)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 2 (ล่างซ้าย)
- **คำอธิบาย:** นี่คือนิยมที่สุดเพราะไม่ต้องปลดชิ้นงาน:
  1. **เซตมีดและตั้ง Lead:** ตั้งมีดกลึงมุม 60° ให้ฉาก ตั้งระยะลัดเครื่องกลึงที่ $L = 3P$
  2. **กลึงปากที่ 1:** กลึงปากแรกจนได้ความลึก
  3. **เลื่อนแท่นบน:** คลายล็อกแท่นตัดบน (Compound Rest) แล้วเลื่อนไปตามแกนงานเป็นระยะทางเท่ากับ "1 พิตช์" (Move 'P') ครูใช้ไม้ scale ไว้ให้เห็นชัด
  4. **กลึงปากที่ 2:** เริ่มกลึงปากที่สองโดยใช้ Lead เดิม
  5. **เลื่อนแท่นบนซ้ำ:** เลื่อนแท่นบนไปอีก "1 พิตช์" (Move 'P' again) (รวมเป็นระยะ 2P จากจุดเริ่มต้น)
  6. **กลึงปากที่ 3:** เริ่มกลึงปากที่สาม ผลลัพธ์ที่ได้คือเกลียว 3 เส้นคู่กันครับ

ส่วนที่ 3: วิธีปฏิบัติ B - หมุนจานแบ่งเครื่อง (GEAR/DRIVE INDEXING)

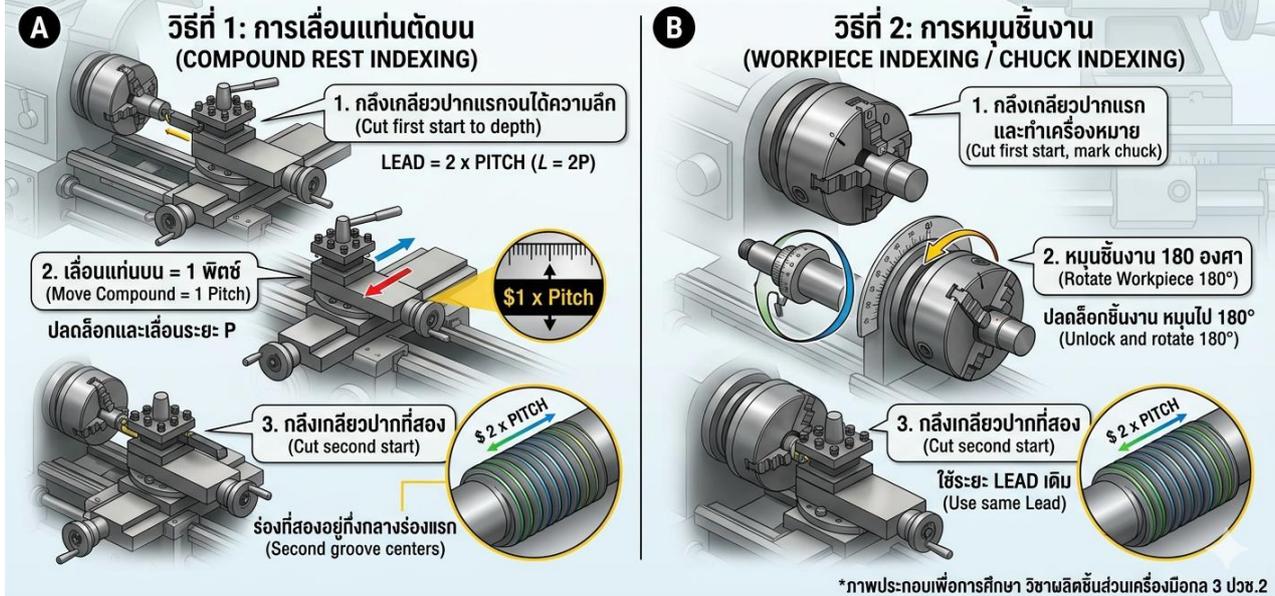
- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 3 (ล่างขวา)
- **คำอธิบาย:** วิธีนี้ใช้เมื่อต้องการความแม่นยำสูง โดยใช้จานแบ่ง (Drive Plate) ที่หัวเครื่อง:
  1. **กลึงปากที่ 1:** กลึงปากแรกเสร็จ
  2. **หมุนชิ้นงาน:** ปลดล็อกชิ้นงานที่หัวเครื่อง แล้วหมุนจานแบ่งไป 120° (1/3 รอบ) ครูทำ scale 360° แสดงการหมุนเป๊ะๆ 120 องศา
  3. **กลึงปากที่ 2:** เดินเครื่องกลึงปากที่สองโดยใช้ Lead เดิม ($L = 3P$)
  4. **หมุนชิ้นงานซ้ำ:** หมุนจานแบ่งไปอีก 120° (รวมเป็น 240° จากจุดเริ่มต้น)
  5. **กลึงปากที่ 3:** เดินเครื่องกลึงปากที่สาม ผลลัพธ์ที่ได้คือเกลียว 3 เส้นคู่กันสมมาตรครับ

ส่วนที่ 4: การตรวจสอบ (THREAD INSPECTION)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 4 (บนขวา)
- **คำอธิบาย:** เมื่อกลึงเสร็จแล้ว ต้องตรวจสอบ:
  1. **เข็กระยะพิตช์ (P):** ใช้ เกจวัดเกลียว (Screw Pitch Gauge) เทียบระยะห่างระหว่างยอดเกลียวว่าตรงตามค่า P หรือไม่
  2. **เข็กระยะลัด (L):** หมุนชิ้นงาน 1 รอบ แล้ววัดระยะทางที่เกลียวเคลื่อนที่ได้ ว่าตรงตามค่า $L=3P$ หรือไม่

ขั้นตอนการกลึงเกลียว 2 ปาก (METHOD FOR CUTTING DOUBLE-START THREADS)

เปรียบเทียบ 2 วิธีหลัก

ฝั่งซ้าย (วิธีที่ 1): การเลื่อนแท่นตัดบน (COMPOUND REST INDEXING)

วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมที่สุดสำหรับเครื่องกลึงทั่วไป เพราะไม่ต้องปลดชิ้นงาน:

1. กลึงปากแรก: (TOP LEFT) เซตมีดและเดินเครื่องกลึงปากแรกจนได้ความลึกที่ต้องการ ครุเน้นย้ำสูตรสำคัญ: $Lead = 2 \times Pitch$
2. เลื่อนแท่นบน: (MIDDLE LEFT) ปลดล็อกและเลื่อนระยะ P (Move 'P') ไปทางซ้าย ครุทำไอคอน scale ไขโลโก้ไว้ให้เห็นชัดว่าเราเลื่อนไปเท่ากับระยะพิทช์เดียวครับ
3. กลึงปากที่สอง: (BOTTOM LEFT) โดยไม่ต้องขยับชุดเกียร์เดิม เดินเครื่องกลึงปากที่สอง ผลลัพธ์ที่ได้คือเกลียวสองเส้นคู่กันตามภาพ close-up ครับ

ฝั่งขวา (วิธีที่ 2): การหมุนชิ้นงาน (WORKPIECE INDEXING)

วิธีนี้ใช้เมื่อเราต้องการความแม่นยำสูงหรือไม่มีระยะแท่นบนพอ:

1. กลึงปากแรก: (TOP RIGHT) กลึงปากแรกจนได้ความลึก แล้วทำเครื่องหมาย O ไว้ที่ชิ้นงานและที่หัวเครื่องครับ
2. หมุนชิ้นงาน: (MIDDLE RIGHT) ปลดล็อกชิ้นงานแล้วหมุนไป 180° (Rotate 180°) เครื่องหมาย O จะไปอยู่ตรงข้าม
3. กลึงปากที่สอง: (BOTTOM RIGHT) ล็อกชิ้นงานและเดินเครื่องกลึงปากที่สองโดยใช้ระยะ Lead เดิม ผลลัพธ์ที่ได้คือเกลียวสองเส้นคู่กันอย่างสมมาตรครับ

วิธีที่ 3: การป้อนสลับข้าง (Zig-Zag In-feed)

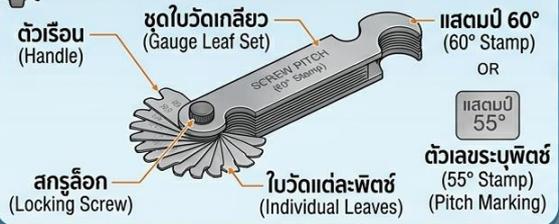
- **คำอธิบาย:** วิธีนี้จะคล้ายกับวิธีที่ 1 แต่เราจะไม่ป้อนลงไปลึกทีเดียว เราจะป้อนมีดลงไปนิดนึง แล้วขยับแทนตัดบนไปข้างขวานิดนึง แล้วป้อนลงอีกนิด แล้วขยับไปข้างซ้ายนิดนึง ทำสลับกันไปจนได้ความลึกครับ
- **ข้อดี:** เหมาะสำหรับการกลึงเกลียวที่มีพิตช์หยาบมากๆ หรือต้องการผิวเรียบสุดๆ ช่วยให้เราควบคุมขนาดเกลียวได้ละเอียดขึ้น
- **ข้อเสีย:** ทำงานช้าและต้องใช้สมาธิสูงมาก

"ถึงแม้จะมี 3 วิธี แต่ครูแนะนำให้พวกเราฝึก วิธีที่ 2 (การเอียงป้อน 29°) ให้คล่องครับ เพราะมันเป็นวิธีที่เสถียรที่สุด ให้ผิวสวย และลดความเสี่ยงที่เกลียวจะเสียได้มากที่สุดครับ ค่อยๆ ทำอย่างมีสติและรอบคอบนะครับ!"

คู่มือช่างกล: รู้จักและใช้ หัววัดเกลียว (SCREW PITCH GAUGE GUIDE)

สำหรับ ปวช.2 รายวิชาผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือกล 1-3

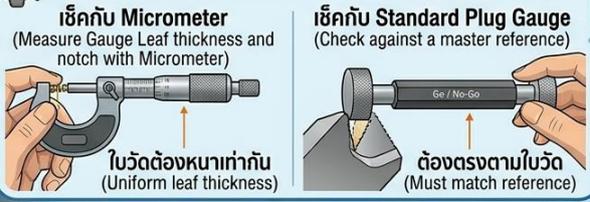
1 ส่วนประกอบของหัววัดเกลียว (COMPONENTS)

2 วิธีวัดระยะพิตช์ (MEASUREMENT METHOD)

3 การตรวจสอบความแม่นยำ (ACCURACY CHECK)

4 ประโยชน์และความสำคัญ (BENEFITS)

ข้อดี (PROS)	การใช้งานร่วมกับ (COMBINED USE WITH)	ตัวอย่างเกลียว (Example Threads)
<ul style="list-style-type: none"> วัดเร็ว (Fast) พกพาง่าย (Portable) ตรวจสอบเกลียวหลายประเภท (Check various threads)	<ul style="list-style-type: none"> กลึงเกลียว (Lathe) Mill กัดเกลียว (Machining) เจาะเกลียว (Drilling)	<ul style="list-style-type: none"> Metric 60° Whitworth 55° Unified National (UNC/UNF)

*ภาพประกอบเพื่อการศึกษ

ส่วนที่ 1: ส่วนประกอบของหัววัดเกลียว (COMPONENTS)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 1 (บนซ้าย)
- **คำอธิบาย:** เริ่มต้นจากการรู้จักเครื่องมือชิ้นนี้ก่อนครับ ครูทำภาพถ่ายจริงของหัววัดเกลียวที่ทางออก พร้อมลูกศรชี้บอกชื่อส่วนประกอบต่างๆ:
  - **ตัวเรือน (Handle):** คือกรอบโลหะด้านนอกที่ใช้จับและเก็บใบวัดครับ
  - **ชุดใบวัดเกลียว (Gauge Leaf Set):** คือกลุ่มของแผ่นใบวัดหลายๆ แผ่นที่รวมอยู่ด้วยกันครับ
  - **ใบวัดแต่ละพิตช์ (Individual Leaves):** คือแผ่นโลหะบางๆ แต่ละแผ่นที่มีร่องหยักๆ (Notch) นี้คือส่วนหัวใจครับ
  - **ตัวเลขระบุพิตช์ (Pitch Marking):** บนใบวัดแต่ละใบ ครูทำงานกลมขยายให้เห็นว่าจะมีตัวเลขระบุระยะพิตช์เป๊ะๆ (เช่น 1.0, 1.5 มม.) ครับ
  - **สลกรูล็อก (Locking Screw):** ใช้ล็อกใบวัดให้แน่นกับตัวเรือนเวลาใช้งานครับ
- **เกร็ดช่างจากครู:** ใบวัดแต่ละชุดจะมี "แสตมป์ 60° (60° Stamp)" หรือ "แสตมป์ 55° (55° Stamp)" ติดอยู่ ครูทำกรอบ Callout ไว้ให้เห็นชัดเจน หัวที่แสตมป์ 60° จะใช้กับเกลียวระบบเมตริก (Metric) ส่วน 55° จะใช้กับเกลียวระบบวิกเวิร์ด (Whitworth) ครับ

ส่วนที่ 2: วิธีวัดระยะพิตช์ (MEASUREMENT METHOD)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 2 (บนขวา)
- **คำอธิบาย:** นี่คือขั้นตอนการใช้งานจริงครับ ครูนำภาพทวีดเกลียวมาเทียบทาบบน **ชิ้นงานทรงกระบอก (Threaded Shaft)** ที่มีเกลียวหลากหลายสี (เป็นลูกเล่นให้เห็นเกลียวหลายแบบ) โดยแบ่งออกเป็น 2 วิธีตามลักษณะงาน:
  - **A: วัดบนผิวทรงกระบอก (Measure on Shaft):** นี่คืองานหลักครับ ครูทำภาพ Callout ขยายให้เห็นชัดเจนว่า **"ต้องพิตพอดี ไม่มีแสงลอด (Must fit, no light leak)"** ครับ วิธีคือให้นำใบวัดที่มีตัวเลขตรงตามที่เราคิดว่าใช่ ไปหริ่งบนยอดเกลียวแล้วส่องดู ถ้ามันพิตพอดีเป๊ะในทุกร่อง และไม่มีช่องว่างให้แสงลอด แสดงว่าระยะพิตช์ของเกลียวตัวนั้นคือค่าที่ระบุอยู่บนใบวัดครับ
  - **B: วัดในรู (Measure in Bore):** นอกจากเกลียวนอกแล้ว ครวยังทำภาพการใช้ทวีดเกลียวตรวจสอบเกลียวในรู (Internal Thread) มาให้ดูด้วยครับ ครูทำวงกลม Callout ชี้ไปที่แผ่นหริ่งที่สอดเข้าไปในรู โดยย้ำคำว่า **"ระวังมุมเอียง (Watch angle)"** เพราะใบวัดอาจจะเอียงได้ง่ายในรู ทำให้วัดค่าผิดครับ
- **เกร็ดช่างจากครู:** "เทียบใบวัดจนกว่าจะสนิท (Find perfect fit)" ถ้าไม่แน่ใจ ให้ลองเปลี่ยนใบวัดที่มีขนาดใกล้เคียงกันเทียบดูหลายๆ ครั้งครับ ค่อยๆ ทำอย่างมีสติและรอบคอบนะครับ!

ส่วนที่ 3: การตรวจสอบความแม่นยำ (ACCURACY CHECK)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 3 (ล่างซ้าย)
- **คำอธิบาย:** แม้จะเป็นเครื่องมือวัด แต่ทวีดเกลียวก็อาจจะคลาดเคลื่อนได้จากการใช้งานหรือการผลิต ครวจึงเพิ่มวิธีตรวจสอบความแม่นยำมาให้ 2 วิธี:
  - **เช็กับ Micrometer:** ครูทำภาพการใช้ ไมโครมิเตอร์ (Micrometer) วัดความหนาของแผ่นใบวัดครับ โดยย้ำว่า **"ใบวัดต้องหนาเท่ากัน (Uniform leaf thickness)"** ในทุกแผ่น เพราะความหนาที่แตกต่างกันจะทำให้ระยะพิตช์ผิดเพี้ยนไปได้ครับ
  - **เช็กับ Standard Plug Gauge:** ครูนำภาพการใช้ เกจทรงกระบอกตรวจสอบเกลียวมาตรฐาน (Standard Plug Gauge) มาให้ดูครับ วิธีคือให้นำใบวัดไปหริ่งบนเกจมาตรฐานที่มีระยะพิตช์ระบุอยู่แล้ว **"ต้องตรงตามใบวัด (Must match reference)"** ครับ ถ้าเทียบแล้วไม่ตรง แสดงว่าใบวัดแผ่นนั้นเสียหายหรือคลาดเคลื่อนครับ

ส่วนที่ 4: ประโยชน์และความสำคัญ (BENEFITS)

- **อ้างอิงภาพ:** SECTION 4 (ล่างขวา)
- **คำอธิบาย:** ครูสรุปความสำคัญของทวิวัตเกลียวมาให้ในรูปแบบตาราง:
  - **ข้อดี (PROS):** วัตเร็ว (Fast), พกพาง่าย (Portable), ตรวจสอบเกลียวหลายประเภท (Check various threads)
  - **การใช้งานร่วมกับ (COMBINED USE WITH):** ครูทำไอคอนของเครื่องจักรต่างๆ มาให้ดู: เครื่องกลึง (Lathe - กลึงเกลียว), เครื่องกัด (Mill - กัดเกลียว), เครื่องเจาะ (Drilling - เจาะเกลียว)
  - **ตัวอย่างเกลียว (Example Threads):** ตารางสรุปประเภทเกลียวหลักๆ: Metric 60°, Whitworth 55°, Unified National (UNC/UNF)
- **เกร็ดขำจากครู:** ทวิวัตเกลียวช่วยให้เราแยกประเภทเกลียวและระยะพิตช์ได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องเสียเวลาวัดยอดเกลียวแล้วคำนวณครับ!

จดจำคำครูไว้: "อย่าขี้เกียจใช้ทวิวัตเกลียวเขียนนะ! โดยเฉพาะก่อนกลึงเกลียวปากแรก ครูแนะนำให้เอามันมาเทียบผิวงานดูก่อนว่าเราตั้งเครื่องกลึงได้ระยะพิตช์ตรงตามที่หีบอกไว้หรือเปล่า ความผิดพลาดเพียงนิดเดียวอาจทำให้ชิ้นงานเสียทั้งชิ้นได้ครับ ค่อยๆ ทำอย่างมีสติและรอบคอบนะครับ!"